

شرکت کشت و دامداری فکا

نژاد گاو مونت بیلارد

نژاد مونت بیلارد (Montbeliarde)

تاریخچه نژاد

نژاد مونت بیلارد به منطقه ای به همین نام در فرانسه برمی گردد. این نژاد به نام سیمنتال شیری فرانسوی نیز معروف است. هر چند که اصلا رابطه ای با نژاد سیمنتال گوشتی ندارند. این نژاد در فرانسه شرقی و در دهه ۱۸۰۰، از ترکیب دو نژاد بومی (فمیلین و کمتویز) با نژاد قرمز برن وارداتی از سوئیس تکامل یافت. این نژاد را در ابتدا به نام نژاد فرانسوی-سوئسی نیز می شناختند. اولین بار ژوزف گربر در سال ۱۸۷۲ از نام مونت بیلارد استفاده کرد. این نژاد در سال ۱۸۸۹ به صورت رسمی ثبت شده و دفتر رسمی ثبت نژاد آن ایجاد شد. انجمن این نژاد در سال ۱۹۰۱ در بیزانکون فرانسه ایجاد شد و از همان ابتدا تمرکز اصلی پرورش دهندگان بر روی انتخاب برای تولید شیر بوده است. در طی ۴۰ سال گذشته، نژاد مونت بیلارد پیشرفت های بسیاری داشته است. انجام آزمون نتاج بر روی ۱۵۰ تا ۱۷۵ گاو نر جوان در سال، اقتباس شاخص ۵۰ درصدی وزن به تولید و نیز شاخص ۵۰ درصدی نسبت به ویژگی های سلامتی و هماهنگی پا، ساقه پا و پستان، و نیز به تازگی سرمایه گذاری گسترده در ژنتیک از جمله پیشرفت های این نژاد به حساب می آید.

دفتر انجمن نژاد

مدیر اجرایی

P.O. Box 449

Montbeliarde, France 53512

(608) 365-3332

نکات و ویژگی های نژاد

این نژاد دارای پوست قرمز و سر سفید و ظاهر گاوهای شیری هستند. نژاد مونت بیلارد نسبت به سایر نژادها شیر کمتری تولید کرده و به پای نژادهای امروزی هلشتاین نمی رسد، ولیکن طول عمر و نرخ باروری بهتری داشته و میزان سلول بدنی موجود در شیر کمتری دارد که نشان از نرخ وقوع کمتر ورم پستان می باشد. گاوهای ماده بالغ این نژاد حدود ۱۳۰۰ تا ۱۵۰۰ پوند وزن داشته و قد آنها به ۵۴ اینچ می رسد. گاوهای نر این نژاد معمولا ۲۰۰۰ تا ۲۵۰۰ پوند وزن دارند. نژاد مونت بیلارد به داشتن پا و ساق های مناسب معروف هستند. شیر آنها به دلیل وجود پروتئین بالا برای تهیه پنیر بسیار مناسب است. می توان از آنها به عنوان دام گوشتی نیز بهره برد. گوساله های نر این نژاد از همتایان هلشتاینی خود با ارزش تر هستند. از این نژاد برای تلاقی با هلشتاین استفاده می شود. این دورگه ها طول عمر و نرخ باروری بالاتری دارند. نژاد مونت بیلارد دومین نژاد مشهور فرانسه به شمار می آید. در

فرانسه، گاوهای این نژاد به طور متوسط کمی بیش از ۱۶۰۰۰ پوند شیر با ۳,۹٪ چربی و ۳,۴٪ پروتئین تولید می کنند. گاوهای انتخاب شده این نژاد منابع بسیار عالی برای تامین گوشت به حساب می آیند.

مونت بیلارد نژادی با ظاهری ابلق قرمز و سفید با شاخهای کوتاه که منشا آن شرق فرانسه در منطقه ای به همین نام است. این نژاد در سال ۱۸۸۹ به عنوان یک نژاد پذیرفته شد. این نژاد در گروه گاو شیری قرار می گیرد. این نژاد با وزن حدود ۶۰۰-۷۰۰ کیلوگرم برای ماده و ۹۰۰-۱۲۰۰ کیلوگرم برای جنس نر و با ارتفاع جدوگاه ۱۴۵ سانتی متر بیان شده است. در کشور فرانسه از بین حدود ۴۰۰۰۰۰ رکورد جمع آوری شده، میانگین تولید شیر یک دوره شیردهی ۷۴۸۶ لیتر و برای چربی شیر ۳,۹ درصد و برای پروتئین شیر ۳,۴۵ درصد بدست آمد. پروتئین شیر این نژاد دارای کاپاکازین BB بالا می باشد. نسبت به هلشتاین تولید شیر پایین تری دارد ولی از نظر تولید پنیر این نژاد بسیار مناسب است. این نژاد در مقایسه با هلشتاین طول عمر بالاتر و باروری بهتری دارد. و همچنین تعداد سلولهای پیکری شیر این نژاد پایین تر از هلشتاین می باشد که بیانی از مقاومت به ورم پستان این نژاد می باشد. برای بهبود طول عمر و باروری نژاد هلشتاین و بهبود تولید شیر نژاد مونت بیلارد این دو نژاد را تلاقی می دهند. لازم به ذکر است که این نژاد از نظر مشخصه های تولید گوشت از هلشتاین بهتر است.

گاو نژاد مونت بیلارد بیشتر به منظور تولید شیر و فرآورده های لبنی اصلاح شده است ولی از خصوصیات پروراری خوب و کیفیت بالای گوشت نیز برخوردار است به بیان دیگر این نژاد، دومنظوره شیری- گوشتی است. جمعیت این گاو شیری در کشور فرانسه ۶۸۵۰۰۰ هزار راس در سال ۲۰۰۶ گزارش شده است و در حال حاضر دومین نژاد شیری در فرانسه است. در سال های اخیر تعدادی از دامداران استان گلستان به خرید و پرورش این نژاد روی آوردند. گرچه این نژاد با اقبال خوبی از طرف دامداران مواجه شده است اما عملکرد تولید مثلی آن از بعد علمی و در شرایط استان مورد بررسی قرار نگرفته است. اندازه گیری این صفت زمانبر است ولی یک فاکتور کلیدی و مطلوب نیز یک عامل تعیین کننده درآمد خالص میباشد. این پروژه در طول ۲ سال با هدف مقایسه راندمان

فاکتورهای تولید مثلی گاوهای مونت بلیارد و گاوهای هلشتاین استان گلستان به اجراء در خواهد آمد. راندمان تولید مثلی برای فاکتورهای مختلف از قبیل میانگین سن اولین زایش، میانگین فاصله گوساله زایی، میانگین تعداد تلقیح به ازای هر آبستنی، میانگین تعداد روزهای باز و طول مدت آبستنی، فراوانی زایش در فصول مختلف و مورد بررسی قرار می گیرد. لذا برای هر گاو فایلی جداگانه تشکیل و سپس نسبت به ثبت اطلاعات و جمع آوری آنها اقدام خواهد شد که شامل موارد زیر می باشد: نام گاوداری، شماره گاو، تاریخ تولد، تاریخ از شیرگیری، تاریخ اولین تلقیح، تاریخ آبستنی، تعداد تلقیح منجر به آبستنی، تاریخ زایش، تاریخ تلقیح بعد از زایش اطلاعات بدست آمده در محیط اکسل ذخیره و با استفاده از نرم افزار SAS برای محاسبه فاکتورهای تولید مثلی مورد آنالیز و پردازش قرار خواهند گرفت. همچنین مقایسه راندمان تولید مثلی برای فاکتورهای فوق بین نژاد مونت بلیارد و هلشتاین از طریق آزمون t-test انجام خواهد شد. در نهایت گزارش نهایی پروژه تدوین خواهد شد.

گاو نژاد مونت بلیارد که در اصل از فلات مرتفعی در کوه های ژورا واقع در ناحیه برن کشور سوئیس بوجود آمده است، نژاد دومنظوره شیری - گوشتی است. جمعیت این گاو شیری در کشور فرانسه ۶۸۵۰۰۰ هزار راس در سال ۲۰۰۶ گزارش شده است و در مدت ۲۵ سال جمعیت این گاو در فرانسه نزدیک به دو برابر شده است که در حال حاضر دومین نژاد شیری در فرانسه میباشد.

باروری:

میانگین باروری در نژاد مونبلیارد بسیار بیشتر از سایر نژادهای شیری است در مقایسه ای که در کشور ایرلند در مزرعه Moorepark بین نژاد مونبلیارد، هولشتاین، نورماند و هولشتاین ایرلندی صورت گرفته متوسط باروری در گاوهای مون بلیارد ۶۱٪ می باشد در حالی که ۳ نژاد دیگر به ترتیب ۵۱، ۴۳، ۳۲ درصد باروری داشته اند.

طول عمر اقتصادی:

یکی دیگر از برتری های نژاد مونبلیارد طول عمر تولیدی گاوهای ماده این نژاد است. ۸/۳۲٪ از گاوهای مون بلیارد بیش از ۵ شکم زایش دارند در حالی که این نسبت برای دیگر نژادهای شیری ۲۲٪ است. تعداد ماده گاوهایی که به شکم هشتم یا بیشتر می رسند در نژاد مونبلیارد ۸/۳ برابر بیشتر است. در حال حاضر ۱۵۰ راس از گاوهای این نژاد بیش از ۱۰۰ تن شیر در طول عمر خود تولید کرده اند. یکی از گاوهای مشهور این نژاد به نام Reseda در ۱۵ دوره شیردهی مقدار ۱۵۰۷۵۵ کیلو شیر تولید کرده است و نمونه هایی از این نژاد مشاهده شده که بین ۱۳ الی ۱۶ دوره شیردهی تولید داشته اند.

تولید گوشت:

گوساله های جوان این نژاد در سنین ۱۸ الی ۲۰ ماهگی با وزن لاشه خالص حدود ۳۸۰ الی ۴۳۰ کیلو گرم در طبقه بندی لاشه در امتیاز بسیارخوب قرار می گیرند. نمونه هایی از گوساله های جوان این نژاد با رشد روزانه ۱۵۶۰ گرم در روز در بسیاری واحدهای پروار بندی مشاهده شده است.

سخت زائی:

در پژوهشهای انجام گرفته توسط مرکز INRA تعداد ۲۵٪ از ماده گاوهای مونبلیارد را با گاوهای گوشتی شاروله تلقیح کردند و با کمترین سخت زائی مواجه شدند.

ورم پستان:

به علت پائین بودن تعداد سلولهای سوماتیک (۲۰٪ الی ۴۰٪) این نژاد یکی از مقاومترین نژادها به ورم پستان می باشد.

کیفیت شیر:

به علت کیفیت بالای پروتئین در شیر این نژاد پنیر بسیار مرغوبی از شیر گاوهای مونبلیارد بدست می آید. فراوانی آلل BB در جمعیت گاوهای ماده این نژاد نزدیک ۵۰٪ می باشد. با کارهای اصلاح نژاد که در مدت پنج سال تحت هدایت مرکز INRA صورت گرفته تکرار آلل کاپاکازین برای محصول پنیر بهبود ۳/۱۴٪ را نشان داده است.

پراکندگی

جهان:

این نژاد در کشورهای فرانسه آلمان استرالیا آرژانتین الجزایر بلژیک برزیل جزایر قناری شیلی کلمبیا کاستاریکا اسپانیا ایالات متحده امریکا مجارستان گواتمالا لوکزامبورگ ایرلند ایتالیا کویت مالی موراکو مکزیک نیوزلند هلند لهستان پرتغال چکسلواکی رومانی انگلیس روسیه سنگال اسلواکی سوئیس تونس ترکیه یوگوسلاوی ایران پرورش داده می شود.

ایران:

پراکندگی این نژاد در ایران استانهای خراسان شمالی، خراسان رضوی، گلستان، کرمانشاه، تهران، سیستان بلوچستان، بوشهر، اصفهان را می توان نام برد

نکته مثبت دیگر در مورد این نژاد این است که به خاطر استعدادهای بسیار خوب این نژاد به عنوان یک نژاد سودآور جمعیت آن در جهان رو به افزایش است و در حال حاضر دومین نژاد شیری کشور فرانسه است. استفاده از این نژاد هم برای سیستم های گاوداری صنعتی و هم گاوداری های نیمه صنعتی و روستائی توصیه می شود چون مقاومت زیاد این نژاد توانائی اش را درمقایسه با سایر نژادها به اثبات رسانده است و هر کیلوگرم شیر آن ارزش بیشتری از میانگین شیر گاو هلشتاین با چربی کمتر دارد.